

Prasárny si líbit nenechám

ROSTE Z VICEPREMIÉRA BĚLOBRÁDKA SOBOTKŮV A BABIŠŮV LUX? JAK SI UMÍ POHLÍDAT SVÉHO ZÁSTUPCE MINISTRA JUREČKU, KTERÝ S BABIŠEM UŽ NĚKOLIKRÁT KOOPEROVÁL?

DANIEL KAISER

Místopředseda vlády a šéf lidové strany Pavel Bělobrádek porušil minulý týden jedno nepsané tabu Sobotkovy vlády: na ministry hnutí ANO se frontálně neútočí, protože by se mohl zlobit jejich šéf Andrej Babiš. Bělobrádek nicméně vyzval ministra obrany Martina Stropnického, který předtím veřejně přiznal výměnu tří zadržovaných Libanonců za pětici Čechů unesených loni v Libanonu, aby zvážil rezignaci. Meč zkřížil i s ministryní práce Michaelou Marksovou-Tominovou (ČSSD), tentokrát kvůli tzv. genderové výchově v českých školách.

Rozhovor děláme v pátek, je těsně po schůzce Bělobrádek-Babiš-Sobotka. Zopakoval jste na ní, že by ministr Stropnický měl zvážit rezignaci?

Já jsem to řekl už předtím, takže teď jsem to už nemusel opakovat. Mně nepřísluší rozhodovat o rezignaci pana ministra, nejsem premiér ani předseda koaliční strany ANO. Ale přesto je to tak závažná věc, že bychom se tím měli zabývat. Dnes se celá věc bagatelizuje, a já ji za bagatelní nepovažuji.

Ministr spravedlnosti Pelikán na Babišově Rádiu Impuls říkal, že výzvy k rezignaci Stropnického mohou pocházet od mafií, kterým on tam utíná chapadla?

To je vrtěti psem, pokus odklonit pozornost od hnutí ANO. Vojenské zpravodajství patří pod ministra obrany, pan Stropnický jmenoval ředitelem pana Berouna. Obrana shodou okolností není koaliční ministerstvo, my tam nemáme ani náměstka.

No a jste to chapadlo zbrojařské mafie, jak asi i vám Robert Pelikán podsouvá?

Mně bylo při vyjednávání o sestavení vlády nabídnuto portfolium obrany. A já jsem to odmítl právě proto, že jsem se obával systematických výtek, že lidovci toto ministerstvo drželi mnoho let, a ačkoliv už paní Parkanová ani pan Kalousek nejsou našimi členy, neměl jsem to zapotřebí. Takže kdybych chtěl něco tak hanebného dělat, tak jsem mohl být ministrem obrany. Je to nesmysl.

Jaké jsou po dvou letech vztahy uvnitř koalice? Sblížili jste se navzájem? Myslím teď hlavně vás a ANO.

O sblížení bych nehovořil, pořád se ještě občas navzájem překvapíme, my třeba jsme z některých věcí dost překvapováni, občas se na něčem dohodneme, a oni to pak znovu otvírají nebo zpochybňují. Je to míň než ze za-

čátku, kdy to bylo celkem běžné. Už jsme se všichni trochu naučili základní standardy, jakkoliv i teď se ukazuje, že ne všechny standardy jsou kolegům úplně známé.

Vy jste si před těmi dvěma lety nebyl úplně jistý, jestli do vlády s Andrejem Babišem chodit. Stalo se později něco, kdybyste si řekl: Dobře že jsme do vlády šli, aspoň jsme Babiše v něčem zkontrolovali?

Vždycky máte dvě položky: něčemu zabráníte, něco prosadíte. My máme splněno 80 % programových priorit.

A čemu jste zabránili?

Hýbání s daněmi, zablokovali jsme některé sociální výdaje navrhované ČSSD nebo danění církevních restitucí. Hnutí ANO chtělo taky proškrtat některé parlamentní procedury, i v tom jsme jim museli bránit.

Ale Babiš je v politice možná víc než kvůli programu kvůli posilování svých pozic ve státě. Čeho se vám podařilo dosáhnout tady?

Vycházím z toho, že prvotní je, aby republika měla stabilní vládu, neboť stabilní vláda vede k ekonomickému růstu i ke spokojenosti občanů. My z vlády odcházet nechceme, a pokud se stane něco závažného, ať z vlády spíš odejde někdo jiný. Na druhou stranu nelze vyloučit, že dojde k nějaké situaci, která vládu ohrozí.

Jak přistupujete k návrhu poslance za TOP 09 Martina Plíška, který chce zakázat firmám, v nichž má člen vlády víc než deset procent majetku, účast ve státních zakázkách?

Principiálně se mi to zdá v pořádku. Působení Andreje Babiše v politice je sice legální, a rozhodně bych nechtěl, aby vznikl Lex Babiš, tedy zákon napsaný proti jednomu člověku. Ovšem takové propojení mediální, hospodářské a politické moci prostě dobré není. Už jsme to trochu viděli u Věcí veřejných, a to ještě bylo v relativně malém měřítku. Přijde mi absurdní, když ministr Jurečka musel jako živnostník zrušit svoje podnikání a převést ho na manželku, že náš poslanec Ivan Gabal zrušil svoje podnikání, a současně že majitel Agrofertu může dál podnikat. To je konkrétní nerovnost mezi Marianem Jurečkou a Andrejem Babišem. Jurečka musel skončit jako OSVČ, přitom hospodařil na statku s pěti vlastními a dalšími 25 obhospodařovanými hektary. A druhý nejbohatší Čech Babiš i přesto, že je ve vládě, může podnikat dál? Je otázka, jestli je návrh pana Plíška dobře napsaný,

Když jde bohatý byznysmen do politiky, měl by se rozmyslet, čím chce napříště být. Když říká, já nejsem politik, tak dobře, tak je asi pořád byznysmen...

jestli nevykazuje příliš legislativně-technických vad, zda počítá s převedením majetku do svěřeneckých fondů... Zrovna si ho analyzujeme. Ale myslím, že bude velká vůle ho podpořit. Takové úpravy mají i v jiných zemích, někdy daleko komplexnější.

Jak se Babišův konflikt zájmů za ty dva roky projevil, stal se řeckně v ekonomice z potenciálního konfliktu zájmů skutečný, hmatatelný problém?

Evidentně ano, veřejné zakázky, dotace, celá řada věcí... Nebo si vezměte zdravotní pojištění, což bychom asi taky měli považovat za veřejné finance, že? V tom případě bychom ale měli udělat něco s oplodňovacími klinikami, protože ty údajně vlastní většinově Babiš. A je absurdní, abychom kvůli Andreji Babišovi museli všechny tyto kliniky vyjít z veřejného zdravotního pojištění. Takže je otázka, co všechno by mělo být v zákonu o střetu zájmů zahrnuto. Možná i sociální a zdravotní služby, samozřejmě zemědělství, průmysl... Určitě se to ošetřit má, jakoukoliv normu, která bude nějak omezovat takovou koncentrací mocí, jsem ochoten podpořit. Na druhou stranu jsme kdysi měli ministra dopravy Aleše Řebíčka, který před vstupem do vlády prodal firmu, a stejně pak té firmě závratně stouply obchody se státem.

Co je horší, firmy se naoko zbavit, nebo si ji nechat, sedět ve vládě, získávat tendry a dotace a psát pro svou firmu zákony nerušeně před zraky všech?

Mně nevádí, když jde bohatý byznysmen do politiky, ale měl by se rozmyslet, čím chce napříště být. Když říká, já nejsem politik, tak dobře, tak je asi pořád byznysmen, pak ovšem vzniká otázka, jestli je s tím slučitelný jeho pobyt v politice. Vznikají různé analýzy a srovnání s jinými zeměmi, my třeba v KDU-ČSL jsme se bavili o Německu, že tam by to pan Babiš měl ve vládě složitější. Právní řád, a to se právním řádům někdy stává, nebyl na tuto eventualitu připraven. Tak ho musíme upravit.

Ještě za této vlády?

Myslím, že snaha bude. I s přihlédnutím k výrokům pana Babiše uvidíme, jestli to bude průchodné. Ale je tu vůle, aby takový zákon platil minimálně od příštího volebního období. Čili abychom ho přijali ještě před volbami. Ono to skutečně není tak jednoduchá norma, kterou někde vyprodíte za dvě hodiny. Na druhou stranu jsme také všichni byli zvědaví, jak to bude vypadat v praxi, jestli to bude problém. A ukázalo se, že je.

Pojďme k vašemu prvnímú místopředsedovi Marianu Jurečkovi. Opakovaně jdou zvěsti, že právě on představuje probabišovské křídlo v lidové straně...

To možná šíří lidi, co chtějí rozdělit poměrně funkční tandem Bělobrádek-Jurečka. Nebo lidi, kteří nemají rádi ministra Jurečku, třeba proto, že jim nedal vydělat. Třetí možnost je spojení faktů, které dohromady vyznívají jinak, než jaká je realita. Není to nic příjemného, podle mě si Marian je vědom toho, že například jak vyšel před

rokem vstříc ministři financí, když předkládal zákon, který mělo předkládat ministerstvo financí (o biopalivech – pozn. red.), tak že si tím hodně naběhl. On především uškodil sám sobě a částečně i celé straně.

Před dvěma týdny Jurečku citovaly Babišovy Lidové noviny, že ČEZ pořádně nefunguje a že by nad ním ministerstvo financí mělo získat větší kontrolu. Jak se vám to četlo? Větší kontrolu nad ČEZ chtěl Babiš už před dvěma lety, zhatil jste mu to vy osobně.

Z výroku Mariana nejsem úplně nadšen, nevím, jestli to řekl přesně tak, jak to bylo otištěno, nicméně vyzněla ta slova blbě. Jednali jsme spolu, věřím, že příště bude opatrnější. My jsme si teď jako KDU-ČSL domluvili s ČEZ pravidelné schůzky, kde budou zástupci našich odborných komisí, je běžné, že generální ředitel chodí za předsedy nebo vedením politických stran. To bude ve prospěch obou stran. Jestli jsem pochopil Jurečku, jemu vadí, že on jako ministr příliš neví o strategických rozhodnutích. Přitom když teď byl výpadek Dukovan, jeho Povodí Moravy přišlo o desítky milionů korun.

Uplatníte na Jurečkovy intervence v Babišův prospěch známou lidoveckou zásadu: Třikrát a dost?

To nebude třeba. (smích) Přestože spousta lidí mi říká, že Marian je exponentem Babiše, já jsem přesvědčen, že není. Znáám ho dlouho, my jsme byli ti, kdo se v roce 2010 po prohraných volbách ještě s dalšími dvaceti mladými lidmi sešli a řekli, že stranu, která byla na kole, nenecháme padnout. On ve volném čase a za vlastní peníze objížděl republiku v kampani, dnes přichází o obrovské peníze tím, že jeho žena, která pokračuje v podnikání, nečerpá zelenou naftu. Spíš nedomyšlí některá slova, kdyby to se mnou konzultoval, rozmluvil bych mu je. I ta bionafta byla u něj spíš z mladické nerozvážnosti.

Považujete Jurečku za svého přirozeného nástupce?

Je prvním místopředsedou, takže by asi tu ambici mít měl. Taky mezitím dospěl do věku, kdy jsem kandidoval na předsedu já... Nicméně vím minimálně o dvou dalších lidech, nechci je teď jmenovat, kteří by také měli mít ambici mě v čele strany nahradit.

Jak to vlastně máte se svým onemocněním? Je riziko, že byste vysokou politiku kvůli roztroušené skleróze nemusel zvládat?

Angažmá ve vysoké politice má pro mě dvě problematické dimenze, zdravotní a rodinnou. Mám dvě malé děti, rok a půl a tři a půl, vidím je málo. To je pro mě větší problém než nemoc. Zdravotní potíže se v mém případě dost přeceňují, vezměte si, že Wolfgang Schäuble je na vozíku, a nikdo v Německu to neřeší. Ale samozřejmě vím, že dřív nebo později skončím, což mi na druhou stranu dává svobodu. Nemusím myslet na zadní kolečka.

Tím říkáte, že ve vrcholové politice skončíte dřív, než kdybyste byl zcela zdravý?

S mou nemocí musí člověk počítat s tím, že kdykoliv – zítra, za měsíc, za rok – dojde k progresi, a přestože dnes jsem stabilizovaný, tak že se to začne dramaticky zhoršovat. Je to absolutně individuální, člověku, který byl dvacet let v pohodě, se to najednou může zlomit a prudce zhoršit. I mně se něco takového může stát každý den.

Není záprah spjatý s funkcí ve vládě faktor, kterým si tu progresi můžete i trochu přivolat?

Samozřejmě že mi funkce vicepremiéra nepřispívá. Stresy, nepravidelný životní rytmus... Já nemám ani čas na pohyb. Hlavně první rok jsem akorát tak nastoupil do auta a vystoupil z auta. Teď už je to o něco lepší. Takže i proto předpokládám, že se v nějakém dosažitelném horizontu z vrcholové politiky stáhnou. Teď zrovna jsem se ženou a i na předsednictvu strany řešil, jestli v Praze neskonečím. Objevilo se přání, abych kandidoval jako lídr do krajských voleb na Hradecku.

To byste ovšem sestoupil o patro níž...

Ale spal bych každý den doma! Já spím doma o víkendech, a to občas. Být řadovým poslancem a řeckně náměstkem hejtmana by pro mě bylo daleko zajímavější časově. Finančně je to zhruba nastejno. Nakonec jsme se se ženou dohodli, že tuhle vládní misi dokončím. Co bude za dva roky, uvidíme. A do konce letošního roku se taky budu muset rozhodnout, jestli budu ještě kandidovat na předsedu strany. Ale zase si říkám, že když už jsem do toho takhle spadl, že to tak asi mělo být.

Stalo se vám někdy za ty dva roky, že vás nemoc handicapovala? Když byl Mirek Topolánek premiér a propukla mu cukrovka, měl prý jednou schůzku s odbory, která skončila krachem, protože si potřeboval píchnout inzulin a v tu chvíli nemohl.

Já spíš dopadám na jednu nohu, než že bych byl agresivní. (smích) Naopak, beru antidepresiva, tedy jsem daleko klidnější, než jaký je můj přirozený naturel.

Pavel Bělobrádek

Narodil se před 39 lety v Náchodě, v Brně vystudoval na veterináře. Během studia onemocněl roztroušenou sklerózou, přesto po promoci nastoupil na jatka. S nadsázkou říká, že kdyby byl zdravý, zůstal by

Kromě Babiše máte ve vládě ještě jednu třetí plochu: civilizační střety s tzv. progresivistickým křídlem sociální demokracie. Minulý týden jste měli ve vládě spor o to, jestli se do škol kradmo nezavádí genderová ideologie...

Tak především mi připadá nestandardní, aby člen vlády mluvil o průběhu schůze vlády stylem Míši Marksové, která řekne, kdo a jak hlasoval, a ještě to okomentuje, jako že jsme něco nepochopili, čímž naznačí, že jsme úplně pitomí. Ano, já jsem Istanbulskou úmluvu celou nečetl, od toho máme lidi, kteří ji přečtou. Úmluva je jakoby namířená proti násilí na ženách, což by bylo i v pořádku, kdybychom to už dávno neměli ošetřeno našimi vnitrostátními předpisy. Takže ohledně domácího násilí se toho v našem právním řádu Istanbulskou úmluvou moc měnit nebude – což v podstatě přiznala i Míša Marksová v Deníku Referendum. V té úmluvě jsou ovšem čertova kopytka, genderová ideologie, která říká, že to, co tu existuje a co je tradiční, tak že je špatné a je potřeba nastolit nový řád. My máme podezření, že v budoucnu se s odkazem na Istanbulskou úmluvu může razantně začít měnit mnohé v Česku, oslabovat rodina a tak podobně. Míša z nás dělá blbce, že to tam není. My o tom nejsme přesvědčeni a dovolili jsme si nehlasovat pro. Protože mám-li přijmout mezinárodní smlouvu, která je nadřazena českým zákonům, tak musím být přesvědčený o tom, že její obsah je v pořádku.

Tahle záležitost vás evidentně rozčiluje.

Je naprostá prasárna, když nám posleze kolegové z vlády, někteří aktivisté a komentátoři předhazují, že jsme pro násilí na ženách. Na vládě dokonce zaznělo: Doufám, že se shodneme, že se lidé nemají mučit. Na to jsem řekl, že si vyprošuji, aby někdo naznačoval, jako že lidovci jsou pro mučení a že chtějí mlátit ženské. To mě skutečně dost naštválo. Myslím, že mnozí z těch, kdo se takto vyjadřovali, by se měli podívat, jak jim samotným fungují rodiny. A že by se od nás měli co učit. ■

v oboru a nechodil do politiky. Na podzim 2010 se však stal předsedou KDU-ČSL, která pár měsíců předtím vypadla ze sněmovny. O tři roky později ji přivedl zpátky a do vlády. Je vicepremiérem pro vědu a výzkum.